

Előterjesztő: Dr. Faragó Péter
Polgármester

Készítette: Dr. Gramantik Georgina
Igazgatási Osztályvezető

Gál Katalin
Intézményvezető

Beszámoló a 2023. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést a képviselő-testület általi megtárgyalást követően meg kell küldeni a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztályának.

A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete határozza meg.

Fentiek alapján az értékelés bemutatja:

- a település demográfiai mutatóit, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira;
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó információkat;
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat;
- a felügyeleti szervek, illetve a működést engedélyező szervek ellenőrzésének megállapításait;
- a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján;
- a bűnmegelőzési program főbb pontjait, a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számát, az általuk elkövetett bűncselekmények számát, a bűnelkövetés okait;
- a civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

A hivatkozott jogszabályi előírásoknak megfelelően elkészítettük az előírt beszámolót, mely tartalmazza a jegyzői gyámhatóság, valamint a Gyermekjóléti Szolgálat beszámolóját.

Kérjük a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az önkormányzat 2023. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelést elfogadni szíveskedjen.

Sajószentpéter, 2024. április 16.

**Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2024. (IV. 25.) határozata**

a 2023. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámoló elfogadásáról

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a beszámolót megtárgyalta és az alábbi döntést hozta:

A Képviselő-testület Sajószentpéter Városi Önkormányzat 2023. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámolót – a határozat melléklete szerint – elfogadja.

Felelős: Jegyző

Igazgatási osztályvezető

Sajószentpéteri Területi Szociális Központ és Bölcsőde intézményvezetője

Határidő: azonnal

A .../2024. (IV. 25.) határozat melléklete

BESZÁMOLÓ
SAJÓSZENTPÉTER VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
2023. ÉVI
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
1. A gyermekek védelmének rendszere	3
2. Demográfiai adatok	4
A település demográfiai mutatói	4
3. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása	5
3.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	5
3.2 Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása	7
3.3 Kiegészítő pénzbeli ellátás	10
3.4 Gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés	10
3.5 Önkormányzati rendelet alapján önként vállalt pénzbeli és természetbeni ellátások	13
4. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása	13
4.1 A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat célja, szakmai feladatai	13
4.1.1 A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése	14
4.1.2 A veszélyeztetettség megszüntetése	15
4.1.3 A családok szociális helyzetének javítása, adományok közvetítése	17
4.1.4 Tanácsadás, hivatalos ügyekben való segítségnyújtás	17
4.1.5 Prevenációs és szabadidős szolgáltatások	17
4.1.6 Környezettanulmány készítése	17
4.1.7 Tájékoztatás	17
4.1.8 Adatok a Szolgálat 2023. évi működéséről	18
4.2 A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2023. évi szakmai tevékenységének összegzése	19
4.3 A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása	20
5. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések	21
6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása	21
6.1 A gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények száma 2023. évben	21
6.2 A bűnelkövetés okai:	22
7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok:	23

Bevezetés

Tisztelt Képviselő Testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

E célok elérése érdekében a törvény meghatározza a gyermekek alapvető jogai érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmét biztosító, pénzben és természetben nyújtott, valamint személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, az ellátások finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, továbbá a gyermekvédelmi gondoskodás egyes formáit, fő szabályait és a gyámügyi igazgatás szervezetét.

A törvény végrehajtását a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet, a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet szabályozza.

A Gyvt. szerint a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

1. A gyermekek védelmének rendszere

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint jogszabályban meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés
- gyermektartásdíj megelőlegezése
- az otthoneremtési támogatás

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás
- gyermekek napközbeni ellátása
- gyermekek átmeneti gondozása
- gyermekek esélynövelő szolgáltatásai

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- otthont nyújtó ellátás
- utógondozói ellátás
- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás

Gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,

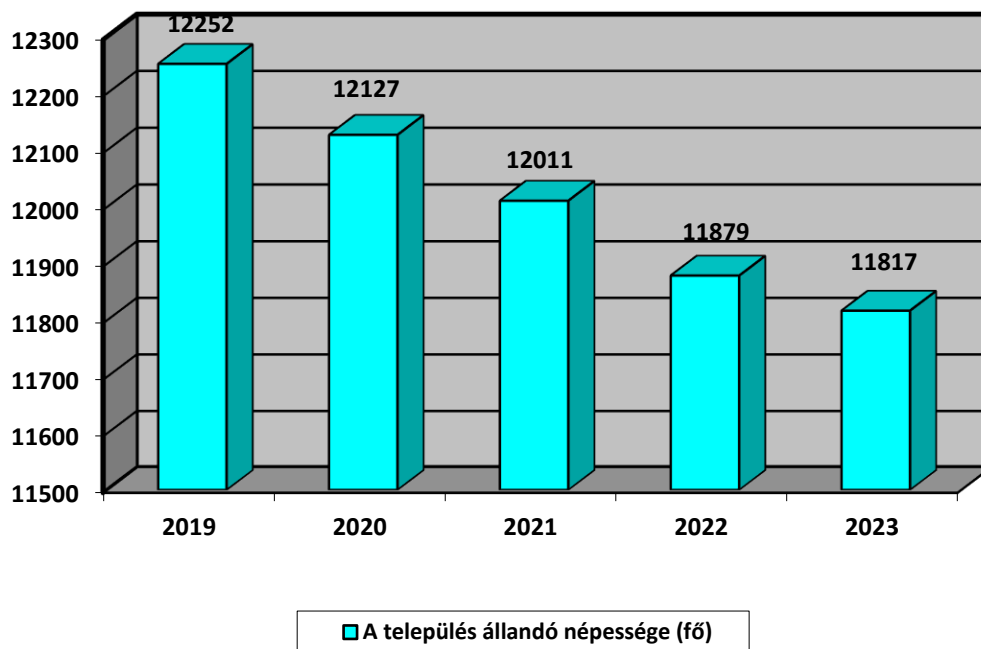
- védelembe vétel,
- családba fogadás,
- ideiglenes hatályú elhelyezés,
- nevelésbe vétel,
- nevelési felügyelet elrendelése,
- utógondozás elrendelése,
- utógondozói ellátás elrendelése,
- megelőző pártfogás elrendelése.

A gyermekvédelmi rendszer része a bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt, illetve előzetes letartóztatásba helyezett fiatalok intézeti ellátása. A fiatalok javítóintézeti neveléséről külön törvény rendelkezik.

Tárgyévben a járási hivatalok feladatkörét képezték egyebek mellett a védelembe vétellel, iskoláztatási támogatás szüneteltetésével, gyermekelhelyezéssel, gyermektartásdíjjal, otthonteremtési támogatással, kiskorú házasságkötésének engedélyezésével, gyámsági, gondnoksági, valamint vagyonkezeléssel kapcsolatos ügyekben történő eljárás. A települési önkormányzat hatáskörébe tartozóak a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, valamint ellátások.

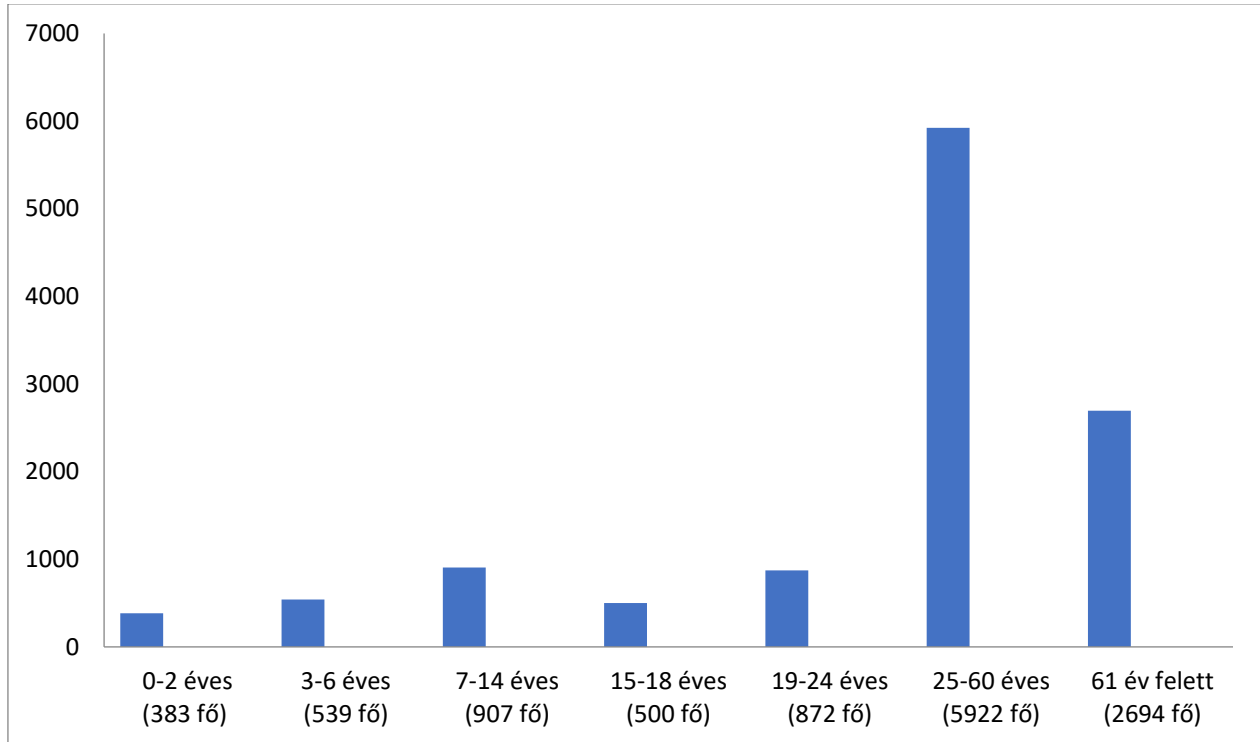
2. Demográfiai adatok

A település demográfiai mutatói

A város állandó népességének száma 2023. december 31. napján 11.817 fő volt. Az előző évhez viszonyítva a lakosság száma 62 fővel csökkent.

Lakosság számának alakulása korcsoportonként

A fenti adatokból megállapítható, hogy a 0 – 18 éves korosztály száma az állandó népességben belül 2329 fő volt, amely az előző évhez képest (2360 fő) mérsékelten csökkenő tendenciát mutat.

3. Az önkormányzat által nyújtott pénzügyi és természetbeni ellátások biztosítása

A Gyvt. alapján az önkormányzat által **kötelezően nyújtandó pénzügyi és természetbeni ellátások:**

- **rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,**
- **hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása,**
- **pénzügyi ellátás,**
- **gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés.**

A Gyvt., valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) felhatalmazása alapján megalkotott **önkormányzati rendelet alapján önként vállalt pénzügyi és természetbeni ellátás:**

- **rendkívüli települési támogatás,**
- **lakhatást elősegítő (fűtési/lakásfenntartási) települési támogatás,**
- **iskoláztatási támogatás,**
- **hallgatói támogatás.**

3.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A Gyvt. 19. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a

törvényben meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés és – ha megfelel a Gyvt. 21/C. §-ában foglalt feltételeknek – a szüneti gyermekétkeztetés igénybevételére,
 - évente kétszer alapösszegű pénzbeli támogatásra, és
 - külön jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezményekre (a hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet megállapításának alapja, védendő fogyasztói státusz megállapítása).

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek alapösszegű támogatásának összege 6.000,- forint, míg a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek emelt összegű támogatásra jogosultak, melynek összege 6.500,- forint. Mindezek alapján 2023-ban a fentiek szerinti pénzbeli támogatás formájában nyújtott ellátásra a költségvetésből a pótigényekkel együtt összesen 4.496.000,- Ft került kifizetésre augusztus és november hónapokra az alábbi megoszlásban:

2023	Alapösszegű támogatásban részesülők száma (fő):	Alapösszegű támogatás összege összesen (6000Ft/fő):	Emelt összegű támogatásban részesülők száma (fő):	Emelt összegű támogatás összege összesen (6500Ft/fő):	Tárgyhónapban kifizetett összes támogatás összege (Ft):
Augusztus	61	366.000	293	1.904.500	2.270.500
Pótigény	-	-	-	-	-
November	47	282.000	298	1.937.000	2.219.000
Pótigény	-	-	1	6.500	6.500
Összesen	108	648.000	592	3.848.000	4.496.000

Ez az adat tartalmazza azoknak a nagykorúvá vált gyermekeknek a támogatását is, akik saját jogon részesülnek kedvezményben.

Az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén a nagykorúvá válása után is jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha

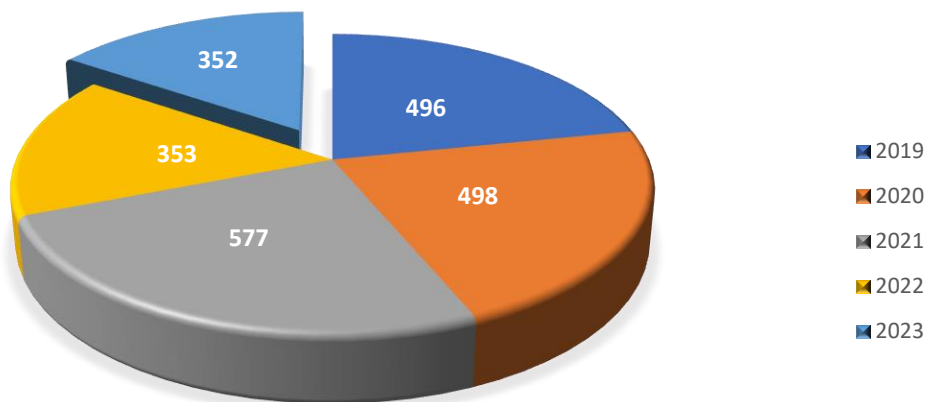
- ❖ nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, és 23. életévét nem töltötte be, vagy
- ❖ felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, feltéve, hogy a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult. A kifizetett összeg 100%-ban állami finanszírozású.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása jövedelemhatárhoz kötött, melynek mértéke 2023. évben a szociális vetítési alap összegének a 180 %-a (51.300,-Ft), egyes kivételes esetekben 165%-a (47.025,-Ft) volt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményről elmondható, hogy a településünkön ez a legtöbb család által igénybe vett támogatási forma.

Az alábbi grafikonon a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számának alakulását figyelhetjük meg az elmúlt öt évben:

RENDSZERES GYERMEKVÉDELMI KEDVEZMÉNY

2023. december 31-én összesen **352** gyermek volt jogosult a kedvezményre.

3.2 Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

A fentiekben ismertetett „klasszikus” kedvezményen kívül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kötődően kerülhet sor a **hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet** megállapítására.

A Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése értelmében **hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül **egy fennáll**:

- a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb **alapfokú iskolai végzettséggel** rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti **aktív korúak ellátására jogosult** vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző **16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott** személy,
- c) a gyermek **elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei**, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben (az ITS alapján településünkön három szegregátum található: 1. Fecskeszőg, 2. Somogyi Béla utcai szegregátum, 3. Újbányatelep) vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A Gyvt. 67/A. § (2) bekezdése értelmében **halmozottan hátrányos helyzetű**

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a Gyvt. 67/A.§ (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül **legalább kettő fennáll,**
- b) a **nevelésbe vett gyermek,**
- c) az **utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló** fiatal felnőtt.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítására irányuló eljárás a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tekintetében illetékességgel rendelkező települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozik. A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg **kérelemre** – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásával kapcsolatos **nyilvántartás** vezetése a jegyző feladata.

A települési önkormányzat jegyzője a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását megállapító határozatát, a határozat jogerőre emelkedését követő öt napon belül tájékoztatásul megküldi annak a bölcsődének, nevelési-oktatási vagy felsőoktatási intézménynek, ahol a gyermek bölcsődei ellátásban részesül, vagy amellyel a gyermek (nagykorúvá vált gyermek) óvodai, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban áll.

Településünkön 2023. december 31-én **352 gyermek** részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Ebből **309** gyermek részére kezdeményezték a hátrányos helyzet/halmozottan hátrányos helyzet megállapítását. A **309** gyermek közül **106** gyermek esetében hátrányos helyzet, **203** gyermek esetében pedig halmozottan hátrányos helyzet megállapítására került sor.

A hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó 2023. évi adatokat az alábbi táblázat mutatja be:

Megnevezés	12.31-én jogosultak	A 12.31-én jogosultak korcsoportonkénti megoszlása				
		0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18 -
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (Rgyvk) részesülők	352	45	63	177	60	7
Rgyvk-ben részesülőkből HH/HHH megállapítását kérők	309	42	56	153	52	6
Megállapított HH száma	106	15	19	56	13	3
Megállapított HHH száma	203	27	37	97	39	3

A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal a 2023. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, valamint a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítására

irányuló hatósági eljárások tekintetében egy alkalommal – a 2021-2022. időszakra vonatkozóan – ellenőrzést folytatott le, melynek során jogszabálysértést, illetve belső szabályozó megsértését nem észlelte.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára a köznevelés területén biztosított kedvezmények, támogatások, illetve jogosultságok:

Óvodai fejlesztő program, képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés

A **hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekek, tanulók iskolai sikeressége érdekében óvodai fejlesztő programot, valamint képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést (Integrációs Pedagógiai Rendszer) kell szerveznie az óvodának, iskolának. A programokban megvalósuló tevékenységek többek között: együttnevelés, egyéni tanulástámogatás a tanulók számára, a szülőkkel való kapcsolattartás, intézményfejlesztés. A programokról az óvodákban, iskolákban lehet tájékozódni.

Arany János Tehetséggondozó Program és Arany János Kollégiumi Program

Az Arany János tehetséggondozó Program keretében lehetőség nyílik arra, hogy a hátrányos helyzetű tehetséges gyermekek olyan középiskolákban, kollégiumokban tanuljanak, nevelődjenek, amelyek célul tűzték ki a tehetséggondozást és a felsőfokú tanulmányokra való eredményes felkészítést.

Arany János Kollégiumi Program célja, hogy a sérülékeny tanulói csoportokba tartozó gyermekek a középiskolai kollégiumok által alkalmazható pedagógiai eszközrendszer segítségével eredményesen tanulhassanak, és érettségi bizonyítványt szerezzenek nappali tagozatos középiskolai osztályokban, továbbá esélyt kapjanak a felsőfokú tanulmányok megkezdésére.

Útravaló Ösztöndíjprogram

Az Útravaló Ösztöndíjprogram egy összetett támogató, segítő, tanulást motiváló rendszer, melyben a tanuló, és a tanuló iskolai előrehaladását támogató mentor vesz részt. A program köznevelést érintő alprogramjai (Út a középiskolába, Út az érettségihez és Út a szakmához) mentori és ösztöndíj-támogatást nyújtanak a bevont tanulók részére.

Tanulóként (új pályázóként vagy továbbfutó pályázattal) az a Magyarország területén működő köznevelési intézménnyel tanulói jogviszonyban álló magyar vagy külföldi állampolgár pályázhat, aki a pályázat időszakának tanévében nappali rendszerű iskolai oktatás keretében tanul és a jelentkezés benyújtásának időpontjában hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, védelembe vett, családba fogadott, ideiglenes hatállyal elhelyezett, utógondozásban vagy utógondozói ellátásban részesül, amennyiben megfelel az egyes alprogramokban meghatározott egyéb feltételeknek:

- Az „Út a középiskolába” alprogram esetében általános iskolában 7-8. évfolyamon tanul és az előző tanév végi tanulmányi átlaga eléri a 3,0-et;
- Az „Út az érettségihez” alprogram esetében érettségi megszerzésére irányuló képzésben vesz részt és az előző tanév végi tanulmányi átlaga eléri a 3,0-et;
- Az „Út a szakmához” alprogram esetében szakiskolával, szakképző intézménnyel, vagy készségfejlesztő iskolával állnak tanulói jogviszonyban, szakma megszerzésére irányuló képzésben vesznek részt, az előző tanév végi tanulmányi átlaga eléri a 3,0-et.

Az alapfokú művészetoktatásban való részvétel támogatása

Minden esetben ingyenes a **hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű** tanuló részére az első alapfokú művészetoktatásban való részvétel.

A lemorzsolódás megelőzését szolgáló rendelkezések

A **halmozottan hátrányos helyzetű** tanuló esetében a tankötelezettség magántanulóként történő folytatásához az iskola igazgatójának be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét. Fizetési hátralék miatt a **hátrányos helyzetű** tanuló tanulói jogviszonya, kollégiumi tagsága nem szüntethető meg.

Iskolai felvétel

Az oktatási esélyegyenlőség javításának érdekében, ha a településen több általános iskola működik, az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a **halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, előnyben kell részesítenie a **halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat**. A középfokú iskola a felvételi vizsgák befejezése után rangsorolja a jelentkezőket, a rangsorolás során az azonos eredményt elérő tanulók közül előnyben kell részesíteni a **halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat**.

3.3 Kiegészítő pénzbeli ellátás

A Gyvt. 19. § (1a) bekezdése és 20/B. §-a alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek családba fogadó gyámjával kirendelt - tartásra köteles - hozzátartozó havonta a szociális vetítési alap összege 22 %-ának megfelelő mértékű pénzbeli ellátásra jogosult, ha nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

2023-ban egy esetben került sor kiegészítő pénzbeli ellátás megállapítására.

3.4 Gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés

Városunkban a gyermekétkeztetés intézményes keretek között történik.

A Gyvt. 21/B. § (1)-(2) bekezdése szerint: „az intézményi gyermekétkeztetést **ingyenesen** kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj **50%-os normatív kedvezményével** kell biztosítani.

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.”

Településünkön a Sajószentpéteri Kossuth Lajos Általános Iskola két tagiskolával, a Sajószentpéteri Központi Napközi Otthonos óvoda két tagóvodával működik.

Óvodában, bölcsődében és az iskolában szervezett kedvezményes étkeztetésben részesülők számának alakulása

2023. évi átlaglétszám (A Városgondnokság könyvelési csoportjának nyilvántartása alapján)

ÓVODÁK	MÓRA F. U. (átlaglétszám)	KÖZPONTI (átlaglétszám)	SEMMELWEIS (átlaglétszám)	ÓVODÁK ÖSSZ. (átlaglétszám)
Ingyenes	43	69	57	169
Fizetős 50%	0	0	0	0
Fizetős 100%	0	8	1	9
Összesen:	43	77	58	178

BÖLCSŐDE (átlaglétszám)	
Ingyenes	19
Fizetős 50%	0
Fizetős 100%	3
Összesen:	22

ISKOLÁK	KOSSUTH (átlaglétszám)	HUNYADI (átlaglétszám)	MÓRA (átlaglétszám)	ISKOLÁK ÖSSZ. (átlaglétszám)
Ingyenes	60	31	71	162
Fizetős 50%	47	21	14	82
Fizetős 100%	72	54	7	133
Összesen:	179	106	92	377

2023. évi szünidei gyermekétkeztetés

A 2023. évi szünidei gyermekétkeztetés a Gyvt. 21/C. §-a, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható

bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 13. §-a, 13/A. §-a és 13/B. §-a, a gyermekétkeztetésről szóló 22/2021. (VIII. 30.) önkormányzati rendelet, valamint a Képviselő-testület e tárgyban hozott

- a 2022/2023. tanév évközi - téli, tavaszi - szünidei gyermekétkeztetés megszervezésének feltételeiről szóló 176/2022. (X. 20.) határozata
- a 2023/2024. tanév évközi – őszi, téli, tavaszi – szünidei gyermekétkeztetés megszervezéséről szóló 178/2023. (IX. 21.) határozata,

alapján került lebonyolításra.

A Gyvt. alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, a kizárólag rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére pedig ingyenesen biztosíthatja. Az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időszaka a tanév rendjéről és a tanév szakképzésben alkalmazandó rendjéről szóló miniszteri rendeletekben meghatározott

- őszi, téli és tavaszi szünetben a nappali rendszerű intézmények - bölcsőde, óvoda, iskola - zárvatartásának időtartama alatt valamennyi munkanap,
- a nyári tanítási szünet időtartama alatt legalább 43 munkanap a nappali rendszerű intézmények - bölcsőde, óvoda, iskola - zárvatartásának időtartama.

Az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés természetbeni ellátásként nyújtott déli meleg főétkezés, amelyet a Sajószentpéteri Közétkeztetési Nonprofit Kft. biztosított.

2023-ban a szünidei gyermekétkeztetés lebonyolítása során a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleit, törvényes képviselőit két ízben írásban tájékoztattuk a szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségéről, módjáról, időtartamáról és helyszínéről, valamint minderről külön értesítettük a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek szüleit, törvényes képviselőit is. Ezen kívül a szünidei gyermekétkeztetés megkezdése előtt a helyben szokásos módon (honlapon, Sajó Tv-n keresztül) és az intézményeken keresztül is felhívtuk erre a jogosultak figyelmét. A beérkezett kérelmek, nyilatkozatok feldolgozása során megvizsgáltuk, hogy a szünidei gyermekétkeztetés megkezdése előtt, illetve legalább az azt megelőző 30. napon fennállt-e a gyermek jogosultsága.

2023-ban a szünidei gyermekétkeztetést igénybevevők számát az alábbi táblázat mutatja be:

	SZÜNIDŐ TÍPUSA	JOGOSULTSÁG JOGCÍME		összesen (fő)
		hátrányos helyzetű (fő)	halmozottan hátrányos helyzetű (fő)	
1	tavaszi	32	71	103
2	nyári	36	92	128
3	őszi	29	39	68
4	téli	51	100	151

3.5 Önkormányzati rendelet alapján önként vállalt pénzbeli és természetbeni ellátások

A Gyvt. 18. § (2) bekezdése felhatalmazza a települési önkormányzat képviselő-testületét, hogy a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel egyéb pénzbeli és természetbeni támogatásokat állapíthasson meg.

Az Szt. pedig az önkormányzatok által biztosítandó segélyek tekintetében annyit ír elő, hogy a képviselő-testület a helyi viszonyokhoz mérten a krízishelyzetben lévő személyek számára, illetve a helyi szociális problémák kezelésére települési támogatást nyújt, melynek típusait, megállapításuk, kifizetésük, folyósításuk, valamint felhasználásuk ellenőrzésének szabályait rendeletben határozza meg.

A pénzbeli és természetbeni települési támogatások helyi formáit a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások helyi szabályairól szóló 3/2023. (I. 30.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Rendelet) tartalmazza.

A Rendeletben meghatározott támogatások közül a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan, vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére megállapítható **rendkívüli települési támogatás**, valamint az általános iskola nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek tanszer, íróeszköz és egyéb oktatáshoz szükséges eszközök beszerzési költségeihez való hozzájárulásként nyújtható **iskoláztatási támogatás** alkalmas a gyermeket nevelő családok támogatására, de közvetetten a **fűtési/lakásfenntartási támogatás** is betölti ezt a szerepet.

Évente egy alkalommal **hallgatói támogatás** állapítható meg továbbá a felsőoktatási intézményben nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató (18-25 éve közötti) fiatal felnőtt részére a tanulmányokkal kapcsolatos költségek csökkentéséhez.

4. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás önkéntes alapellátás, melynek keretében a családsegítők szociális segítő tevékenységet végeznek.

A hatósági ügyek (védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, gyám kirendelés, családba fogadás), az utcai szociális munka, a kapcsolattartási ügyelet, a jogi tájékoztatás nyújtása, a pszichológiai tanácsadás 2016. január 1-jével a Család- és Gyermekjóléti Központokhoz kerültek.

A hatósági intézkedések kapcsán a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítői továbbra is látnak el feladatot szociális segítőmunka keretében.

4.1 A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat célja, szakmai feladatai

A Sajószentpéteri Területi Szociális Központ és Bölcsőde Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az ellátási területén élő szociális, életvezetési és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, valamint a krízishelyzetbe került egyének és családok számára nyújt segítő szociális alapszolgáltatást. Az alapellátás önkéntes, melynek keretében a családsegítők szociális segítő tevékenységet végeznek.

A hatósági intézkedésekkel (védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, gyám kirendelés, családbafogadás) kapcsolatban a családsegítők felkérésre szintén feladatokat látnak el.

A feladatellátását meghatározó jogszabályok:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 39.§-a, és a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 64.§-a.

Célja az egyének és családok életvezetési képességének megőrzése, fejlesztése, a problémák kialakulásának megelőzése, kiváltó okok feltárása, krízishelyzetek kezelése, a veszélyeztetettségi tényezők megszüntetésére törekvés a szociális munka eszközeinek, módszereinek, valamint a szociális szakember készségeinek alkalmazásával.

Feladatai:

- A gyermekkel és családjával végzett szociális segítő munkával elősegíti a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását.
- Megállapodást köt az alapellátás keretében önként vállalt együttműködésre.
- Családsegítéssel a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetésére törekszik a családi konfliktusok megoldásának elősegítésével, a család működési zavarainak helyreállításával, életvezetési tanácsok adásával.
- Családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsot ad, vagy az ehhez való hozzájutást megszervezi.
- A klienseket tájékoztatja a törvényben és a helyi rendeletben szabályozott szociális ellátások igénybevételének lehetőségeiről.
- A válsághelyzetben lévő várandós anyát támogatja, segíti, megfelelő tanácsokkal látja el.
- Prevenációs és szabadidős programokat szervez.
- Hivatalos ügyeket intéz.
- Kezdeményezi az egészségügyi ellátások, és pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.
- Működteti a veszélyeztetettséget észlelő- és jelző rendszert, szervezi a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködést.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata a fentiekén túl:

- figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,
- a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban – krízishelyzet esetén utólagosan – történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,
- tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad,
- a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,
- veszélyeztetettség esetén rögzíti a Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszerben (GYVR) a vonatkozó adatokat,
- az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a jogszabályban szabályozott zárt adatkezelés kötelezettségét,
- a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít,
- éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- elvégzi az adminisztrációs feladatokat.

4.1.1 A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése

Sajószentpéteren a jelzőrendszer tagjai:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, különösen a védőnői szolgálat, a házi orvosok, a házi gyermekorvosok,
- bölcsőde,

- köznevelési intézmények és szakképző intézmény,
- pedagógiai szakszolgálat,
- rendőrség,
- pártfogó felügyelői szolgálat
- egyházi jog személy (Baptista Tevékeny Szeretet Misszió Új Esély Központ)
- a települési önkormányzat jegyzője.

A jelzőrendszer munkájának szervezése, koordinálása a Szolgálat feladata. A jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással is együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

A Szolgálat koordinációs tevékenysége kapcsán szakmaközi megbeszélések lebonyolítására, esetmegbeszélések, esetkonferenciák szervezésére, személyes, valamint telefonon történő konzultációkra került sor. A jelzőrendszeri működés, a közös munka éves értékelése a jelzőrendszeri tagok által előzetesen beküldött írásos tájékoztatás, valamint az előző évi intézkedési terv elemzése alapján készült el.

2023. évben 6 szakmaközi megbeszélést tartott a Szolgálat, melynek témái voltak:

- A jelzőrendszer 2022. évi működésének értékelése
- Aktualitások

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat a jogszabályi előírásoknak megfelelően 2023-ra vonatkozóan elkészítette az intézkedési tervet, amely a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetésére, valamint a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítására irányuló célkitűzéseket, konkrét feladatokat tartalmazott (csellengő program, köznevelési intézményekbe kihelyezett konzultációk, adományok folyamatos közvetítése, prevenciók céljával szabadidős, bűnmegelőzési programok szervezése).

Az intézkedési tervben meghatározott feladatok/programok nagyobb részben megvalósultak, kisebb részben nem teljesültek, melynek hátterében sokszor a szakemberek hiánya, illetve leterheltsége állt.

Az intézkedési tervet a jelzőrendszer tagjai többnyire részletesnek, hasznosnak, jól áttekinthetőnek, gyakorlatiasnak, reális célokat tartalmazónak ítélték meg, a tervezhető/ütemezhető feladatok segítették a célok/programok megvalósítását.

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálattal és az egymással való munkakapcsolatot a jelzőrendszer tagjai pozitívan értékelték. Az információáramlást megfelelőnek, akadálymentesnek, az együttműködést jónak, kölcsönös segítségnyújtásra épülőnek, segítőkésznek, a jelzett probléma megoldására törekvőnek, és többnyire hatékonynak minősítették. A közös fellépésnek köszönhetően sikerült pozitív változást elérni egy-egy problémával kapcsolatban, a közösen kialakított megoldási javaslatok építő jellegűek voltak. Ugyanakkor az is elmondható, hogy a probléma kezelés hatékonysága változó, melyet nagyban befolyásol a szülők hozzáállása, felelősségvállalása. A Szolgálat visszajelzéseit, adott problémára való reagálását a jelzőrendszeri tagok gyorsnak értékelték.

Írásos tájékoztatóikban a köznevelési intézmények jelezték, hogy az óvodai és iskolai szociális segítők személye továbbra is segítséget jelent a mindennapi munkavégzés során, tevékenységük hatékonyan támogatja az intézményekben a gyermekvédelmi feladatok ellátását.

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat tapasztalatai, valamint a szakemberektől kapott visszajelzések alapján elmondható, hogy Sajószentpéteren a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer a törvényi előírásoknak megfelelően, szervezeten, jól működött 2023-ban.

4.1.2 A veszélyeztetettség megszüntetése

2023-ban a leggyakoribb veszélyeztetettséget kiváltó tényezők az alábbiak voltak:

- megélhetési problémák, mélyülő szegénység, lakhatási gondok,
- családszerkezeti, kapcsolati problémák,
- szülői együttműködés hiánya, érdektelenség (alacsony kompromisszumkészség, önérdék előtérbe helyezése a kötelezettségekkel szemben, szülői felelősség-, kötelességtudat hiánya/gyengesége),

- szülőkkal való kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás nehézségei (a szülők egyes esetekben nem rendelkeznek rendszeresen hívható telefonszámmal; változó telefonszámok, lakcímek, melyekről a szülők nem értesítik az illetékes intézményt, szakembert; a KRÉTA rendszer felületét a szülők nem látogatják; egyes esetekben a szülők nem megfelelő stílust és időpontot választanak a pedagógusokkal való kommunikáció során),
- szülői elhanyagolás (fizikai/érzelmi; kevés a tartalmas, egymásra fordított idő mennyisége; következtelen nevelés; a gyermek akaratának érvényesülése a szülőével szemben),
- nem megfelelő higiénés körülmények, ápolatlanság,
- köznevelési törvény megszegése (rendszeresen óvodába/iskolába járás; igazolatlan hiányzások, illetve magas óraszámú igazolt hiányzás – utóbbi esetében jelentős csökkenés tapasztalható az előző évhez képest –, valamint ehhez kapcsolódóan az igazolások késve, többszöri figyelmeztetésre történő bemutatása; reggeli késés, melyben a szülők sok esetben partnerek; tanítás vége előtti távozás),
- magatartási problémák az intézményekben (iskolán kívüli, családi és családok közötti konfliktusok „bevitel” az iskolába; közösségi oldalak meggondolatlan használata),
- szóbeli agresszió (csúfolás, üzengetés),
- iskolai felszerelés, házi feladat, rendszeres tanulás hiánya,
- tanácsadáson való részvétel, védőoltások csúszása,
- telekommunikációs eszközök, okostelefon használat egyre fiatalabb korban, ami a gyermekek egészséges fejlődését hátráltatja több területen (megkésett beszédfejlődés, beszédfejlődési zavar, szocializációs, magatartási problémák gyakoribb előfordulása jellemző),
- szülői devianciák,
- csavargás, lekötetlen szabadidő,
- dizájner drogok használata.

A veszélyeztető körülmények elhárítása, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a Szolgálat családsegítői személyes segítő kapcsolat keretében gondozási tevékenységet folytattak. Ennek során a szociális munka eszközeit felhasználva, abban nyújtottak segítséget a családoknak, hogy képessé váljanak a gyermek megfelelő testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételek biztosítására. Segítséget nyújtottak a szülőknek - szükség szerint új, hatékonyabb nevelési módszerek bevezetésével - a nevelési, gondozási feladataik ellátásához, a családban jelentkező működési zavarok elhárításához. Lehetőség és igény szerint kezdeményezték a szociális alapszolgáltatások keretében nyújtott gondoskodás igénybevételét.

A veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kerültek megszervezésre az esetmegbeszélések, esetkonferenciák, közös családlátogatások.

2023-ban 2 alkalommal került sor a Szolgálatnál esetkonferencia megtartására. A hatósági intézkedés kezdeményezése előtt ennek megszervezése a Szolgálat kötelező feladata (kivéve az azonnali ideiglenes hatályú elhelyezést, melyet közvetlen és súlyos veszélyeztetettség esetén a jogszabály szerint a családsegítő is kezdeményezhet).

Az esetkonferencia egy adott család ügyében tartott szakmai konzultáció, amely valamennyi érintett szakember és az érintett család részvételével zajlik. Célja a közös problémamegoldás. Ennek hatékonyságáról a szakemberek véleménye megoszlik.

2023-ban a családsegítők 3 alkalommal tettek látogatást a köznevelési intézményekben a pedagógusokkal történő személyes konzultáció biztosítása céljából. Az óvodákban történt egyeztetések 10, az iskolákban zajló megbeszélések összesen 27 gyermeket érintettek. Az esetkonzultációk elsősorban telefonon keresztül valósultak meg, az iskolákkal 54, az óvodákkal 14, a védőnőkkel 67, a pártfogó felügyelővel 11, az esettanácsokkal 245 alkalommal. Esetmegbeszélésre 1 alkalommal került sor az iskola kérésére az oktatási intézményben.

2023-ban a családsegítők a jelzőrendszer tagjaival 92 esetben tettek közös családlátogatást.

4.1.3 A családok szociális helyzetének javítása, adományok közvetítése

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2023-ban folyamatosan fogadta és közvetítette a felajánlott adományokat. Élelmiszersomagot 237 alkalommal 157 fő részére, ruhaadományt 301 alkalommal 121 fő részére, bútoradományt 1 alkalommal 1 fő részére közvetített a Szolgálat. Rendkívüli települési támogatáshoz kérelem kitöltésében több esetben nyújtottak segítséget a családsegítők. A „Cipősdoboz-akció” keretében december hónapban 159 gyermek (56 család) részesült ajándékban.

Az RSZTOP Uniós pályázati program keretében az élelmiszer csomagra jogosultak részére az értesítő levelek kézbesítését a családsegítők az elmúlt évhez hasonlóan 2023-ban is végezték, valamint a Szolgálat biztosított helyet a segélycsomagok kiosztásához.

4.1.4 Tanácsadás, hivatalos ügyekben való segítségnyújtás

A kliensek leggyakrabban szabálysértések elkövetéséből adódó büntetések fizetési képtelensége, a gyerekek után folyósított, illetve saját jogon igénybe vehető szociális juttatások intézésének kapcsán keresték meg a Szolgálatot.

A családsegítők több alkalommal foglalmaztak részletfizetési kérelmet, illetve segítettek családtámogatási ellátások, adó- és TAJ kártya igénylésében, valamint munkavállaláshoz szükséges önéletrajz írásában. Számos esetben működtek közre telefonon történő ügyintézésben, amely a kliensek számára olykor áthidalhatatlan nehézséget jelent. A Kazincbarcikai Család- és Gyermekjóléti Központ szervezésében működő speciális szolgáltatások közül jogi tanácsadás igénybevételére 2 alkalommal közvetítettek klienseket, pszichológiai tanácsadásra nem volt igénybe vevő.

4.1.5 Prevenációs és szabadidős szolgáltatások

A szabadidő hasznos eltöltése, érték-, és ismeretközvetítés, közösségépítés céljából a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az alábbi programokat szervezte.

A tavaszi tanítási szünetben 1, a nyári szünetben 1, az őszi tanítási szünetben 1 alkalommal játszóházi, kézműves foglalkozás megtartására került sor, összesen 34 gyermek részvételével. 2023. június 28-án a családsegítők sportvetélkedőt szerveztek, amelyen 18 gyermek vett részt. 2023. július 8-án a Generációk Kertjében „Családi nap” került megrendezésre. 2023. december 2-án az ünnepi díszbe öltözött Generációk Kertjében a város gyermekei és szülei találkozhattak a Mikulással, az eseményt játékos és zenés kísézőprogramok színesítették.

Az iskolarendőrökkel a családsegítők rendszeres kapcsolatban állnak, a „Csellengő program” keretében 2023. év folyamán 2 alkalommal zajlott közös ellenőrzés a város területén, tanítási idő alatt, a köznevelési törvényt megszegő gyermekek kiszűrésére.

A Szolgálat szervezésében a B-A-Z Vármegyei Kormányhivatal Pártfogó Felügyelői és Igazságügyi Osztály pártfogó felügyelőjének interaktív előadására került sor „A közösségi média felelős használata” témakörben 5. és 6. osztályos tanulók részvételével. A program a SKLÁI Móra Ferenc Tagiskolájában 2023. október 26-án, a SKLÁI Hunyadi Mátyás Tagiskolájában 2023. november 10-én került megrendezésre.

4.1.6 Környezettanulmány készítése

2023. évben a Szolgálatot környezettanulmány készítésére családba fogadás kérelmezése, gyámsági, gondnoksági, vagyoni, gyermekelhelyezési ügyekben, továbbá házasságkötés engedélyezése, szülői felügyeleti jog gyakorlásának rendezése, örökbefogadás ügyében kérték fel, összesen 74 esetben.

4.1.7 Tájékoztatás

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat folyamatosan tájékoztatta a település lakosságát és a klienseket plakátok, szórólapok, kiadványok, intézményi honlap segítségével az igénybe vehető szolgáltatásokról, valamint más szolgáltatások igénybevételének lehetőségéről.

Ezen belül például:

- gyámhivatal, bíróság elérhetőségéről,
- Gyermekvédő hívószámmal kapcsolatban,
- jogi-, és pszichológiai segítségnyújtás igénybevételének lehetőségeiről,
- a betegjogi, az ellátott jogi és a gyermekjogi képviselő fogadóórairól, elérhetőségéről,
- az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat ingyenes segélyvonaláról,
- családterápiás, párterápiás szolgáltatás igénybevételének lehetőségéről,
- szociális intézetekbe, családok átmeneti otthonába történő bekerülés módjáról, lehetőségeiről.

4.1.8 Adatok a Szolgálat 2023. évi működéséről

A Szolgálatnál megjelent igénybe vevők száma (0-17 év):

Együttműködési megállapodás alapján (alapellátás)	112 fő
Nem együttműködési megállapodás alapján	169 fő
- ebből védelembe/nevelésbe vett	77 fő
Összesen	281 fő

Jelzések száma:

	Sajószentpéter
Összes jelzés száma: (0-17 év):	321
Egészségügyi szolgáltatótól:	38
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatóktól:	40
Átmeneti gondozást biztosítóktól:	1
Köznevelési intézménytől, szakképző intézménytől:	178
Rendőrségtől:	26
Ügyészségtől, bíróságtól:	1
Pártfogó felügyelőtől:	0
Állampolgártól:	5
Önkormányzattól, jegyzőtől:	0
Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró vármegyei kormányhivataltól:	32

A szakmai tevékenységek adatai (éves, halmozott):

	Sajószentpéter
Családlátogatás:	2278
Információnyújtás:	5510
Segítő beszélgetés:	3421
Tanácsadás:	6208
Ügyintézéshez segítségnyújtás:	1105
Konfliktuskezelés:	10
Kríziskezelés:	4

Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez:	12
Esetkonferencia:	2
Esetmegbeszélés:	1
Esetkonzultáció:	436
Szakmaközi megbeszélés:	6
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés:	74
Adománykövetítés:	595

4.2 A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat 2023. évi szakmai tevékenységének összegzése

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2023-ban 189 gyermek gondozását látta el, ebből 77 gyermek állt védelembe vétel alatt. 92 gyermek esetében a szakmai tevékenység első interjúval lezárható volt. A leggyakrabban tapasztalt szociális és gyermekvédelmi problémák között 2023-ban is “előkelő helyet” foglalt el a köznevelési törvény megszegése, a szülői együttműködés hiánya, a gyermekek magatartásából adódó veszélyeztetettség, valamint a gyermekek elhanyagolása. A családsegítők tapasztalata szerint az előző évekhez képest 2023-ban megnőtt a családon belüli konfliktusok, bántalmazás előfordulása, az érintett családok többségében új ellátottként kerültek a Szolgálat látóterébe.

A hatályos jogszabályok értelmében a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés esetén a Szolgálatnak nem kell együttműködési megállapodást kötni a szülővel. Emellett a védelembe vételhez, nevelésbe vételhez kapcsolódóan továbbra is történik szolgáltatásnyújtás, az érintett gyermekek és családjaik esetében a családsegítők továbbra is bevont szakemberként szociális segítőmunkát folytatnak. A Szolgálat munkatársai és a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzserei az elmúlt évben is törekedtek az összehangolt családgondozásra. A közös munkába fektetett idő és energia sok esetben nem a várt eredményt hozza, a veszélyeztetettség fennállásában pozitív irányú elmozdulás általában nehezen, lassan következik be. 2023-ban súlyos veszélyeztetettség miatt ideiglenes hatályú elhelyezésre nem került sor.

A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata – többek között – a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése. A Szolgálat tapasztalatai, valamint a szakemberektől kapott visszajelzések alapján elmondható, hogy Sajószentpéteren a jelzőrendszer a törvényi előírásoknak megfelelően, szervezeten működött 2023-ban.

A jelzőrendszer tagjaival történő kapcsolattartás telefonon és személyesen egyaránt megvalósult, esetkonzultációra, tájékoztatásra, információcserére rendszeresen került sor a védőnői szolgálattal, a köznevelési intézményekkel, pártfogó felügyelővel, az esetmenedzserekkel.

A 0-17 éves korosztályt érintő jelzések számában jelentős emelkedés tapasztalható, 2022-ben 212, 2023-ban 321 jelzés érkezett a Szolgálathoz. A jelzéstevő személyét illetően némi átrendeződés mutatkozik, egészségügyi szolgáltatótól 46%-kal, a köznevelési intézményektől közel 62%-kal, a rendőrségtől közel 24%-kal, személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatótól háromszor több jelzés érkezett 2022. évhez képest.

A jelzések tárgyában nem volt lényeges változás 2023-ban, mivel a jelzőrendszeri tagok által tapasztalt gyermekvédelmi problémák sem változtak jelentősen az elmúlt években. Ugyanakkor kiemelendő a családon belüli konfliktusok előfordulásának emelkedése az előző évekhez képest. A jelzések tartalmilag megfelelőek, informatívak voltak. Túlnyomó többségben írásban érkeztek, a szóbeli jelzéseket követte az írásos forma. A jelzések körüli kommunikáció megfelelő, az információáramlás kétirányú volt.

Az intézkedési tervben meghatározott feladatok/programok nagyobb részben megvalósultak, kisebb részben nem teljesültek, melynek háttérben sokszor a szakemberek hiánya, illetve leterheltsége állt. 2022. évhez képest 2023-ban két tervezett szabadidős program megszervezésére nem került sor. Egyik esetben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat által évek óta bonyolított programot (KRESZ vetélkedő) a Kazincbarcikai Rendőrkapitányság saját hatáskörben, és jóval szélesebb réteget érintően megszervezte, így az esemény

ismételt megrendezése okafogyottá vált. A nyári szünetben elmaradt a gyermekek részére kirándulás szervezése is, ám 2023 nyarán a Család- és Gyermejkölési Szolgálatnak lehetősége nyílt gyermektáboroztatásban történő részvételre, így 20, alapellátás keretében gondozott gyermek nyaralhatott 1 hétig Zánkán, ahol olyan élményekkel gazdagodhattak, melyek megélésére itthoni környezetükben nem lett volna lehetőségük.

A jelzőrendszer tagjaival 2023-ban kevesebb közös családlátogatásra, ellenben több esetkonzultációra került sor. A családsegítők köznevelési intézményekben tett látogatásai által személyes konzultációk valósultak meg a pedagógusokkal. Az adományközvetítést, valamint a szolgáltatásban részesülők számát illetően is jelentős emelkedés tapasztalható 2022. évhez képest. A jogszabályi előírásoknak megfelelően kerültek megszervezésre a szakmaközi megbeszélések, amelyek a jelzőrendszeri tagok aktív, kooperatív részvételével zajlottak.

A nem megfelelő anyagi és szociális helyzet, a munkanélküliség, az alacsony iskolai végzettség, a céltalanság, a pozitív családi minta hiánya halmozottan van jelen a családok, a gyermekek életében, a társadalmi, és a mikrokörnyezeti hatások erős befolyást gyakorolnak rájuk. A veszélyeztetettség megelőzése, a sokszor újratermelődő problémák kezelése a szakmailag jól felkészült, képzett szakembergárda mellett a jelzőrendszeri tagok szoros együttműködését kívánja a jövőben is.

4.3 A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása

Bölcsődei ellátás:

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része. A családban élő gyermekek életkorának és egészségi állapotának megfelelő gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést biztosít azon gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük, betegségük, szociális helyzetük vagy egyéb ok miatt ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A Sajószentpéteri Területi Szociális Központ szervezeti egységként működik a bölcsőde.

Engedélyezett férőhelyek száma: 26 fő.

2023-ban összes beíratott gyermek száma: 47 fő. Ebből óvodába távozott: 20 fő. Szülői kérésre kivett: 1 fő.

I.	csoport: 20 hetes kortól-3 éves korig:	12 fő.
II.	csoport: 2 éves kortól-3 éves korig:	14 fő.

Férőhely kihasználtság:

A beíratott létszámhoz viszonyítva 100%-os kihasználtság.

Nyitvatartási idő:

A bölcsődebe járó gyermekek szüleinek munkakezdését és befejezését figyelembe véve, reggel 6 órától 17 óráig, napi 11 órában látjuk el a gyermekeket. Meghosszabbított nyitvatartásra nem érkezett igény a szülőktől. A szülőkkel történt előzetes egyeztetés alapján a fenntartó a nyári szünet idejét 3 hét időtartamra határozta meg.

Térítési díj fizetés:

A bölcsődei szolgáltatást 2023. évben is térítési díj mentesen lehetett igénybe venni.

Az alábbi szám adatok a 2023. december 31-i állapotot tükrözik. Eszerint a beíratott gyermekek száma 26 fő.

Étkezési térítési díj fizetés:

100%-os étkezési térítési díjat fizet:	4 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, ingyenesen étkező:	1 fő
Hátrányos helyzetű, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő:	0 fő
Jövedelmi helyzet miatt ingyenesen étkező:	19 fő

Nevelésbe vételét rendelte el a hatóság, ezért ingyenesen étkező:	0 fő
3 vagy több gyermeket nevelnek a családban, ingyenesen étkező:	2 fő
Tartósan beteg, vagy fogyatékos:	0 fő
Családjában tartósan beteg, vagy fogyatékos gyermeket nevelnek:	0 fő

A gyermekek rendszeres egészségügyi felügyeletét gyermekgyógyász szakorvos látja el, heti 4 órában.
A személyi és tárgyi feltételek a jogszabályi előírásoknak megfelelnek.

5. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések

A beszámolási időszakban a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal részéről a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál nem került sor szakmai ellenőrzésre.

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

A Gyvt. 39. § (1) bekezdése szerint „A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.”

Ennek keretei:

- a veszélyeztető tényezők megszüntetése érdekében dropprevenció, és a bűncselekmények elkövetésének várható következményeiről való tájékoztatás városi szinten,
- a családok gazdasági funkciójának (nehéz anyagi helyzetben lévők) szakmai tanácsadással történő támogatása,
- a bűnelkövető gyermekek és fiatalok számára preventív, szabadidős programok szervezése (játsszoház, sportprogramok, kirándulások), és ösztönzés az azokon való részvétellel.

Cél: a gyermekek és a fiatalok személyiségének, jövőképeinek pozitív irányú alakítása, mely által a társadalom hasznos tagjaivá válhatnak.

6.1 A gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények száma 2023. évben

Sajószentpéter város közbiztonsági és bűnmegelőzési koncepciója 2005-ben készült el, melyet Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 9/2006. (I.26.) határozatával fogadott el.

A koncepció célja, hogy a korszerű társadalmi bűnmegelőzés szellemében megfelelő keretet biztosítson Sajószentpéter Város Önkormányzatának az alapvető emberi jogok érvényesítése, az életminőséget javító közbiztonság megteremtése, a jogsértéseket előidéző okok és a sértetté válás veszélyének csökkentése, a bűncselekmények eredményes megelőzése, a lakosság és az anyagi javak védelme érdekében tevékenykedők közötti célirányos párbeszéd megteremtésében kifejtett tevékenységhez.

Az Önkormányzat közbiztonsági, bűnmegelőzési feladatai rendkívül széleskörű, szerteágazó területet ölelnek fel.

A koncepció fontos elemei között szerepelt a bűnmegelőzésben érdekelt szervek, szervezetek, állampolgárok együttműködésének új alapokra helyezése, a közterületek rendjének fenntartása és hatékonyabb ellenőrzése, a lakosság személy- és vagyonbiztonságának megteremtése, az Önkormányzat felvilágosítási tanácsadói feladata a lakosság közbiztonság érzetének javításában, az időskorúak áldozattá válásának elkerülése.

A drog és a droghatású szerek elterjedése és használata ellen, az eredményes prevenció érdekében nagy erőfeszítéseket tesz a város, a rendőrség, a pedagógusok és a szociális szakemberek.

A Sajószentpéteri Kossuth Lajos Általános Iskolában és két tagintézményében a tavalyi évben is az „Iskola rendőr” program keretén belül iskolarendőr segítette a pedagógusok munkáját. Szükség esetén részt vettek az osztályfőnöki órákon, valamint az előző évekhez hasonlóan sor került droprevenciós oktatásra.

2023-ban a „Csellengő” program keretében az iskolarendőrök és a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítői 2 alkalommal tartottak közösen ellenőrzést tanítási időben a városban csavargó, a köznevelési törvényt megszegő gyermekek kiszűrésére.

A gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők száma az elkövetett bűncselekmények alapján, illetékességi területünkön 2023. évben az alábbiak szerint alakult:

Bűncselekmények száma:	8
- ebből a fiatalkorúak száma:	6
- ebből a gyermekkorúak száma:	0
Szabálysértések száma:	5
- ebből fiatalkorúak száma:	5
- ebből a gyermekkorúak száma:	0
Sértetté válások száma:	0
Családon belüli bántalmazás előfordulása (hány esetben):	10 esetben (10 család)
Pártfogó felügyelet alatt álló fiatalkorúak száma:	2 fő

A településen a **pártfogó felügyelet alatt álló fiatalok száma** 2022-ben 3 fő volt, megelőző pártfogás alá 1 fiatal került. **2023-ban** pártfogó felügyelet alatt **2 fő** állt, megelőző pártfogás elrendelésére 3 fiatal esetében került sor.

6.2 A bűnelkövetés okai:

- makrokörnyezeti hatások (azoknak a leglényegesebb társadalmi viszonyoknak az összessége, amelyek meghatározzák az adott társadalom típusát, alapberendezkedését, rétegszerkezetét, tulajdonviszonyait, az elosztási viszonyokat, a munkamegosztás rendszerét),
- média, erőszak,
- alkohol, drog, erőszak,
- mikrokörnyezeti hatások (a konkrét emberi kapcsolatok szintere),
- biológiai és pszichés tényezők,
- sértetti közrehatás.

A fiatalkori bűnözés okai megegyeznek a bűnözés általános okaival, de a 14-18 éves korosztály tekintetében a mikrokörnyezeti tényezők tekinthetők hangsúlyosabbnak:

- családi viszonyok, anyagi háttér,
- az iskola: a tanulás fontossága és a fiatalokat megmozgató programok hiánya,
- társas kapcsolatok, negatív hatású baráti kör,
- média negatív hatása.

A fiatalkori bűnözés okai az anyagi haszonszerzés, az agresszivitás, a kalandvágy, a rossz baráti környezet és a társadalom egyéb szegmenseinek befolyásoló hatása, az alacsony jövedelem és pénzzavar, a családi problémák. Elmondható tehát, hogy a településen a nem megfelelő szocializáció, a baráti kapcsolatok, a céltalanság is szerepet játszik a bűnözővé válásban, és ezen okokhoz társulva a média erősítheti a hajlamot a deviáns magatartás tanúsítására.

Deviáns fiatalok esetében a szülői együttműködés hiánya, a fiatalok céltalansága, a jövőkép nélkülség erőteljesen csökkenti a szociális segítő munka keretében történő gondozás hatékonyságát.

A gyermek- és fiatalkorúak bűnelkövetésének megelőzésében nagy szerepe van a családnak, a gyermek- és ifjúságvédelemnek, a közoktatási intézményeknek, a civil szervezeteknek, az egyházaknak, a rendőrségnek és az önkormányzatoknak. A bűnmegelőzést minél korábban el kell kezdeni a gyermekeknél, akár már óvodás kortól.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok:

- A veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése a köznevelési intézmények, a gyermekvédelmi szolgáltatások, az egészségügyi szolgáltatók és a rendőrség közreműködésével közös programok szervezésén és lebonyolításán keresztül.
- Egészségfejlesztés, dropprevenció.
- A szociális és gyermekvédelmi, továbbá a kulturális, sport, szabadidő szolgáltatások szervezése figyelembe véve a fiatalok igényeit.
- Hátrányos helyzetű fiatalok integrációjának elősegítése (pl.: Útravaló Ösztöndíjprogram)
- A szabadidős programok megvalósítására irányuló kezdeményezések önkormányzati támogatása.
- A civil szervezetek, a települési nemzetiségi önkormányzatok kezdeményezéseinek támogatása.
- Az ingyenes szünidei gyermekétkeztetésre jogosultak folyamatos tájékoztatása az igénybevétel lehetőségéről.
- Közfoglalkoztatás megszervezése, mellyel a családok anyagi helyzete javulhat.
- A gyermekvédelmi munkában dolgozó szakemberek továbbképzésének biztosítása.
- A családsegítők munkájának támogatása, az adományok fogadása és a rászorulóknak felé való közvetítés megszervezése.
- A bűnmegelőzést elősegítő helyi rendelkezések, szabályok, koncepciók felülvizsgálata.

Tisztelt Képviselő-testület!

Kérjük a beszámoló megvitatását és annak elfogadását.

Sajószentpéter, 2024. április 16.